

DISKUSIJA SU SOCIALINIAIS
PARTNERIAIS

ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

2021 05 13

Lietuvos žemės ūkio ir
kaimo plėtros 2023–2027
m. strateginio plano
intervencijų projektai

Parama smulkiems ūkiams
(Kaimo plėtros fondas-BŽŪP II ramstis)

2020 m. Europos Komisijos rekomendacijos Lietuvai, susijusios su smulkių ūkių plėtra

Skatinti smulkių ūkių bendradarbiavimą, kooperaciją

- **Ūkininkams turėtų tekti didesnė pridėtinės vertės dalis maisto tiekimo grandinėje** – tam reikia skatinti visų formų gamintojų bendradarbiavimą, visų pirma sektoriuose, kuriems būdingi smulkūs gamintojai, ir skatinti kooperatyvus siekti, kad jie būtų pripažinti kaip gamintojų organizacijos.

Remti smulkius, tačiau turinčius didesnę plėtros potencialą, ūkius

- **Didinti** mažesnes pajamas gaunančių ūkių, ypač mažesnių ūkių, turinčių didesnę plėtros potencialą, **gyvybingumą**, tikslingiau ir veiksmingiau paskirstant tiesiogines išmokas, pavyzdžiui, taikant papildomą perskirstomąją pajamų paramą tvarumui didinti ir išmokoms mažinti. Gerinant paskirstymą turėtų būti atsižvelgiama į pajamų paramos indėlį į kaimo vietovių plėtrą.

Galimos paramos priemonės smulkiems ūkiams 2023–2027 m. (Kaimo plėtra-BŽŪP II ramstis)

Alternatyvos*

Smulkių ūkių bendradarbiavimas (subsidija bendradarbiavimo išlaidoms ir bendroms investicijoms)

Parama smulkiesiems ūkiams* (išmoka)

Parama investicijoms į smulkias-vidutines žemės ūkio valdas (subsidija investicijoms)

***SVARBU** - 2021 m. gegužės mėn. Europos Komisijos pateiktame Strateginių planų reglamento projekte panaikinta galimybė paramą smulkiems ūkiams teikti išmokos forma (kai nereikalaujama pareiškėjo finansinio prisidėjimo) (pagal 69 str.). Taigi šiai dienai nėra teisinio tikrumo, ar ši priemonė išliks 2023–2027 m.

Parama smulkiems ūkiams ir jų bendradarbiavimui: finansavimo palyginimas

Priemonių finansavimas, mln. Eur	2014–2020 m. , mln. Eur (statistika)		2021–2022 m. mln. Eur		2023–2027 m. mln. Eur (projektas)		
	Parama smulkiesiems ūkiams	Smulkių ūkių subjektų bendradarbiavimas	Parama smulkiesiems ūkiams	Smulkių ūkių subjektų bendradarbiavimas	Smulkių ūkių bendradarbiavimas	Alternatyvos (<i>priklausomai nuo galutinės Reglamento versijos</i>)	
Lėšos						Parama smulkiesiems ūkiams (išmoka)	Parama investicijoms į smulkias-vidutines žemės ūkio valdas
Viso laikotarpio biudžetas priemonei, mln. Eur	67,8	8,5	24,6	8	4*	26	
1 metų biudžetas priemonei (vidurkis), mln. Eur	9,7	1,07	12,3	4	0,8	5,2	

* 4 mln. Eur suma „Smulkių ūkių bendradarbiavimui“ 2021-05-12 pristatyta Seime, tačiau svarstyti sumos didinimas, ypač atsižvelgiant į priemonės populiarėjimą pastaraisiais metais bei pokyčius Strateginių planų reglamento projekte (žr. 3 skaidrę).

Parama smulkiems ūkiams ir jų bendradarbiavimui: rezultatų siekimas

Paramos gavėjų skaičius, vnt.	2014–2020 m. (statistika)		2023–2027 m. (projektas)		
Priemonės Paramos gavėjai (pareiškėjai)	Parama smulkiesiems ūkiams	Smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimas	Smulkių ūkių bendradarbiavimas	Alternatyvos <i>(priemonės pasirinkimas priklausys nuo galutinės Reglamento versijos)</i>	
				Parama smulkiesiems ūkiams (išmoka)	Parama investicijoms į smulkias-vidutines žemės ūkio valdas
Viso paramą gavusių (ir besikreipusių paramos) projektų skaičius, vnt.	6359 (viso kreipėsi paramos 8259)	74 projektai (viso buvo pateikti 173 projektai)	44	1357	130
1 metų paramą gavusių (ir besikreipusių paramos) projektų skaičiaus vidurkis, vnt.	908 (1180)	11 (25)	9	272	26

Priemonė Nr. 1

„Smulkių ūkių bendradarbiavimas“ (projektas)

Tikslas - smulkių ūkių subjektų bendradarbiavimas organizuojant bendrus darbo procesus, dalijantis įrenginiais ir ištekliais, vykdamas bendrą ūkinę, komercinę, aplinkosauginę veiklą.

Pareiškėjas

- Ne mažiau kaip 2 smulkūs ūkiai
- Bendras (suminis) ūkių ekonominis dydis (išreikštas standartinės produkcijos verte (toliau - SP) 8 000 – 16 000 Eur (o bet kurio ūkio-partnerio ekonominis dydis ne mažesnis nei 4 000 Eur.
- Pareiškėjas bent 1 m. iki paraiškos teikimo užsiima žemės ūkio veikla

Sąlygos paramai gauti ir įsipareigojimai

- Remiama veikla – bendra ūkinė, komercinė, aplinkosauginė smulkių ūkių veikla, įskaitant **paslaugas žemės ūkiui (nauja)** (kitos ekonominės veiklos neremiamos)
- Verslo planas
- Įsipareigojimas padidinti ūkių ekonominį dydį bent 40 proc.
- Trumpesnis kontrolės laikotarpis - 3 m. nuo paskutinio paramos išmokėjimo

Paramos dydis ir intensyvumas

- Didžiausia paramos suma projektui - 90 000 Eur.
- Paramos intensyvumas:
- Bendradarbiavimo išlaidoms – 100 proc. (iki 5 proc. išlaidų)
- Bendroms investicijoms – 65-75-85 proc. (*priklausys nuo galutinio Reglamento*)
- Didesnis paramos intensyvumas (100 proc.) negamybinėms aplinkosaugos, klimato, darnaus išteklių valdymo investicijoms, apsaugai nuo laukinių gyvūnų ir kt. Reglamento 68 str. 4 p. nustatytoms išimtims.

Ypatingas dėmesys (prioritetai)

- Kuriantiems aukštesnę pridėtinę vertę (ekologiniams ūkiams, dalyvaujantiems maisto kokybės schemose, užsiimantiems ūkyje užaugintos produkcijos apdorojimu, perdirbimu valdoje);
- Kuo didesnis bendradarbiavimo mastas
- Ketinantiems mokytis, konsultuotis, ypač aplinkos apsaugos ir klimato srityse
- Mišriems ūkiams
- Pareiškėjas(-ai) –kooperatyvo narys(-iai)

Priemonė Nr. 2 „Parama smulkiesiems ūkiams“ (išmoka) (projektas)

Tikslas – efektyvesnė smulkių ūkių, turinčių plėtros potencialą, veikla modernizuojant ūkius ir skatinant jų bendradarbiavimą.

Pareiškėjas	Sąlygos paramai gauti ir įsipareigojimai	Paramos dydis ir intensyvumas	Ypatingas dėmesys (prioritetai)
<ul style="list-style-type: none"> Smulkus ūkis ar keli smulkūs bendradarbiaujantys ūkiai: Ūkio, teikiančio individualią paraišką ekonominis dydis, išreikštas SP- 8 000 – 16 000 Eur Ūkių, teikiančių bendrą paraišką, bendras (suminis) ekonominis dydis – 8000–16 000 Eur (o bet kurio ūkio-partnerio ekonominis dydis – ne mažesnis kaip 4000 Eur)	<ul style="list-style-type: none"> Verslo planas Įsipareigojimas ne mažiau 40 proc. padidinti ūkio ekonominį dydį Trumpesnis kontrolės laikotarpis- 3 m. nuo paskutinio paramos išmokėjimo	<ul style="list-style-type: none"> Parama teikiama išmokos forma – pareiškėjo finansinis indėlis nebūtinus Išmokos diferenciacijimas: 4 ūkių bendra paraiška – 30 000 Eur 3 ūkių bendra paraiška – 25 000 Eur 2 ūkių bendra paraiška – 20 000 Eur 1 ūkio paraiška – 15 000 Eur	<ul style="list-style-type: none"> Kuriantiems aukštesnę pridėtinę vertę (ekologiniams ūkiams, dalyvaujantiems maisto kokybės schemose, užsiimantiems ūkyje užaugintos produkcijos apdorojimu, perdirbimu valdoje); Ketinantiems mokytis, konsultuotis, ypač aplinkos apsaugos ir klimato srityse Mišriems ūkiams Pareiškėjas(-ai) – kooperatyvo narys(-iai)

Priemonė Nr. 3

„Parama investicijoms į smulkias–vidutinės žemės ūkio valdas“ (projektas)

Tikslas – konkurencingi modernūs ūkiai, investuojantys į tvarią gamybą ir išteklių tausoją

Pareiškėjas

- Žemės ūkio veiklos subjektas, kurio ekonominis dydis, išreikštas SP - **16 000 – 30 000** Eur.
- **Žemės ūkio kooperatyvas, kurio narių bendras (suminis) SP 16 000-30 000 Eur.**
- Pareiškėjas bent 1 m. iki paraiškos pateikimo užsiima žemės ūkio veikla; pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro bent 50 proc. visų pajamų *(diskusijai – ar reikalinga išimtis kooperatyvui?)*

Sąlygos paramai gauti ir įsipareigojimais

- Verslo planas
- Remiamos tvarios investicijos / ūkininkavimo praktikos
- Įsipareigojimas padidinti ūkio ekonominį dydį bent 23-30 proc. *(diskusijai – įsipareigojimo dydis, proc.)*
- Kontrolės laikotarpis - 5 m. nuo paskutinio paramos lėšų išmokėjimo

Paramos dydis ir intensyvumas

- Didžiausia paramos suma projektui -200 000 Eur
- Paramos intensyvumas 65-75 proc.
- Didesnis paramos intensyvumas (100 proc.) negamybinėms aplinkosaugos, klimato, darnaus išteklių valdymo investicijoms, apsaugai nuo laukinių gyvūnų ir kt. Reglamento 68 str. 4 p. nustatytais išimtimis.

Ypatingas dėmesys (prioritetai)

- Kuriantiems aukštesnę pridėtinę vertę (ekologiniams ūkiams, dalyvaujantiems maisto kokybės schemose, užsiimantiems ūkyje užaugintos produkcijos apdorojimu, perdirbimu);
- Ketinantiems mokytis, konsultuotis, ypač aplinkos apsaugos ir klimato srityse
- **Inovacijoms**
- Jauniesiems ūkininkams
- Mišriems ūkiams

AČIŪ UŽ DĖMESĮ

Informacijos apie Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginį planą galite rasti:

<https://zum.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/bendroji-zemes-ukio-politika/bzup-po-2020-metu/lietuvos-zemes-ukio-ir-kaimo-pletros-2023-2027-m-strateginis-planas>